

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ПРОДУКЦІЇ — ВАЖЛИВА УМОВА ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВА

Розглянуто деякі аспекти забезпечення якості продукції в сучасних умовах.

Some aspects of providing quality of products are considered in modern terms.

Постановка проблеми

У ринкових умовах господарювання особлива увага приділяється проблематиці забезпечення якості продукції. Забезпечення якості продукції – вагомий чинник, що визначає успішність діяльності підприємства, його фінансову стабільність та конкурентоспроможність. Якість продукції визначається тим, наскільки в повному обсязі задовольняються основні споживчі потреби і є головним стимулом її придбання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Досліджуваній проблемі присвячені публікації Л.Я. Малюти, Д.П. Гасюк, Н.Ю. Круглової, Л.М. Бадалова, О.Н. Криворучко, В.М. Мішина та ін.

Мета статті

Метою статті є дослідження аспектів забезпечення якості, які впливають на конкурентоспроможність підприємства.

Виклад основного матеріалу

Основою забезпечення стійкої і ефективної роботи підприємства в сучасних умовах є конкурентоспроможність, а значить стабільна необхідність якості продукції, що випускається. Забезпечення якості продукції є одним із важливих завдань, які вирішуються на підприємстві в межах управлінської діяльності.

Теоретичні дослідження проблеми забезпечення якості показують, що для випуску якісної продукції суттєвим є наступне:

- забезпечення якості — це систематичний процес;
- якість повинна орієнтуватися на задоволення потреб споживачів;
- підвищення рівня якості вимагає відповідних підходів, як у виробничому процесі, так і щодо контролю якості;
- для підвищення рівня якості продукції суттєвим є мотивація праці працівників, а також підвищення їх кваліфікації.

Систематична діяльність з вирішення проблем якості на підприємстві передбачає формування і впровадження систем управління якістю (СУЯ), що розробляються і функціонують відповідно до стандартів ISO 9000:2000 і ДСТУ ISO 9000:2001. При цьому до елементів СУЯ відносяться документально оформлені вимоги ринку (конкретних споживачів), її організаційна структура, документація, методи, функції, правила та технології їх виконання, ресурси [1].

Основне призначення стандартів ISO сімейства 9000 – створення системи менеджменту якості, яка є об'єктивним доказом того, що організація потенційно здатна стабільно поставляти продукцію, яка відповідає споживчим вимогам. Система менеджменту якості є частиною загальної системи управління організацією, метою якого є ефективність та результативність роботи компанії. Якість виготовленої продукції визначається якістю процесів. Менеджмент якості в межах системи якості передбачає управління мережею процесів організації, які формують якість кінцевої продукції.

Слід відзначити, що якість має першочергове значення для споживача, а для виробника – це шлях до конкурентоздатності його продукції на ринку.

Розглядаючи аспекти забезпечення якості, варто враховувати і те, що поліпшення якості продукції на підприємстві вимагає додаткових виробничих витрат, в результаті зростає собівартість продукції та її ціна. Додаткові витрати повністю відшкодовуються у вищій ціні більш якісного товару, що забезпечує зростання рівня рентабельності та прибутковості. Отже, одним із основних напрямків діяльності підприємства є управління витратами, спрямоване на забезпечення якості продукції. Крім того, поліпшення якості продукції є дієвим засобом розширення масштабів виробництва та збуту, збільшення прибутку.

Якість продукції та її конкурентоспроможність тісно пов'язані між собою, оскільки суттєвою особливістю підвищення конкурентоспроможності продукції на ринку є її якісні параметри.

Система якості, в якій відсутні економічні механізми забезпечення і поліпшення якості є недосконалою та неефективною. В сучасних умовах актуальними є економічні методи управління якістю, які передбачають дослідження економічних показників якості продукції, зокрема собівартості, обсягів продажу, ціни абсолютних та відносних показників прибутковості. Вивчення вартісних показників та факторів, що мають на них суттєвий вплив, необхідне для дослідження взаємозв'язку витрат і змін показників якості, а саме для оцінки економічної ефективності витрат на підвищення та забезпечення якості продукції.

Більшість процесів, які відбуваються на підприємстві, значно впливають на якість і тому досить важко відрізнити і виокремлювати витрати на забезпечення якості від інших витрат. В результаті, витрати на забезпечення якості продукції є узагальненим показником, який характеризує ефективність роботи підприємства загалом.

Уперше необхідність визначення витрат на якість було обґрунтовано в 60-х роках минулого століття науковцями в галузі якості – Дж. Джураном і А. Фейгенбаумом, які запропонували модель, в основі якої лежать наступні групи витрат:

- витрати на попередження можливості виникнення дефектів;
- витрати на визначення і підтвердження досягнутого рівня якості;
- втрати від браку.

Крім того, А. Фейгенбаум відзначає, що:

- якість є не один з напрямків діяльності фірми, а безперервним процесом, який стосується всіх функцій апарату управління;
- якість залежить від ступеня участі в її формуванні кожного працівника фірми;
- якість вимагає використання нової техніки і технології;

—якістю необхідно управляти так само безпосередньо та ефективно, як управляють виробництвом, устаткуванням, фінансами.

Сучасний стан вітчизняної видавничо-поліграфічної галузі вимагає докорінного перегляду і вдосконалення критеріїв оцінки якості друкованої продукції. Розв'язати проблему якості поліграфічної продукції неможливо без урахування всіх факторів виробництва. Це потребує комплексного підходу. Якість друкованої продукції важко визначити як цілісне поняття. Багато її показників вимірюють за допомогою фізичних величин, визначають розрахунковим методом, але деякі з них оцінюють, використовуючи тільки органоліптичні, соціологічні та експертні методи. Отож найповнішу оцінку показника якості будь-якого друкованого видання (книги, журналу, газети, акциденції, етикеткової продукції тощо) або технологічного процесу можуть дати метрологічні, статистичні, психофізіологічні, економічні та інші методи [3].

Загалом, успішне функціонування підприємства в ринковому середовищі залежить від стабільності якості, яка визначається, головним чином, кваліфікацією працівників та техніко-технологічним забезпеченням виробничого процесу.

Висновки

Необхідною умовою підвищення конкурентоспроможності підприємства та його продукції в сучасному ринковому просторі є забезпечення якості продукції, яка визначається сукупністю чинників, як об'єктивного, так і суб'єктивного характеру і особливістю в повній мірі задовольняти основні потреби споживача.

1. Криворучко О. Мотивація якості на підприємстві / О. Криворучко // Стандартизація. Сертифікація. Якість. – 2007. – №3. – С. 34-39

2. Фейгенбаум А. Контроль качества продукции: пер. с англ. – М.: Экономика, 1996. – 471с.

3. Швайка Л. А. Економіка видавничо-поліграфічної галузі: підруч. / Л.А. Швайка, А.М. Штангерт. – Львів: Укр. акад. друкарства, 2008. – 480 с.